

Proposta de Resolució

La **Proposta de Resolució** que teniu a continuació té com a únic objectiu defensar la cultura i posar-la a primera línia, com a dret universal dins la República Catalana.

L'Assemblea de Representants, tal com recullen els articles 15 i 221d), del Codi General del Consell de la República Catalana:

Article 15: *En el marc del Consell, tant el Govern com l'Assemblea de Representants, com conjuntament Govern i Assemblea, poden emetre DECLARACIONS, que són posicionaments polítics de l'òrgan o òrgans del qual emanen. Les Declaracions han de respectar els principis del Consell de la República establerts en aquest Codi General.*

Article 221d): *L'Assemblea disposa de l'instrument de les PROPOSTES DE RESOLUCIÓ. Aquestes propostes de resolució poden tenir forma de comunicat dirigit al país i llavors s'anomenaran DECLARACIONS.*

El Govern en el seu Pla de Govern del maig de 2022, recull al:

Projecte 10: *... Aquesta legislació republicana ha de servir perquè els ciutadans puguin comparar el model de país que tenen ara i el model que podrien tenir*

Per aquest motiu, una vegada aquesta Proposta estigui aprovada, tindrem una eina de treball i serà un objectiu prioritari donar-la a conèixer i dirigir-la al país com a **Declaració: La Cultura un Dret Universal a la República Catalana**, perquè coneguin aquesta proposta i valorin els avantatges que tindrem en un futur estat català entitats, voluntariat, professionals, sindicats... i la ciutadania en general.

Sol·licitem:

Presentar la Proposta de Resolució **La Cultura un Dret Universal a la República Catalana**, al proper Ple de l'Assemblea de Representants.

Us adjuntem, tot seguit, el text íntegre en català i s'està traduïnt a l'aranès.

Exposem:

La **Comissió d'Acció Cultural** presenta aquesta Proposta amb la finalitat que la cultura sigui un dret plenament reconegut i, d'aquesta manera, potenciar els drets i deures de la ciutadania en aquest àmbit. Pretenem assolir la república Catalana on l'accés a la cultura sigui l'eix vertebrador de la transmissió de coneixements i de la defensa dels valors de la nostra societat.

Cultura és el conjunt de coneixements, trets característics i manifestacions diverses que representen una persona o col·lectiu i que les identifiquen com a part d'una societat. Les arts escèniques, les arts plàstiques, la literatura, l'idioma, el patrimoni, la gastronomia, el teixit associatiu, la música..., conformen la nostra cultura, es converteixen en una part de la vida diària i influeixen en nosaltres de moltes maneres, representa una part integral del nostre ésser i defineix la forma en què ens relacionem amb la comunitat.

La cultura, al nostre entendre, ha de ser un dret universal que permeti trencar les barreres geogràfiques, econòmiques i mentals que en limiten l'accés, però també que comporti uns deures per a totes aquelles persones que s'integren al nostre país.

Membres de la Comissió d'Acció Cultural (CAC):

Albà, Toni
Balés, Júlia
Calveras, Teresa
Calvo, Pilar
Comas, Eulàlia
Daussà, Eva
De Fàbregues, Oriol
Donaire, Albert
Escardívol, Lourdes
Folch, Àngels
García, Núria
Glovinski, Adam
Juanola, Mireia
Mas, Paula
Miró, Rosa
Palomino, Rosario
Pesarrodona, Jordi
Puig, Calala
Puig, Lluís
Ramírez, Teresa
Santiago, Raquel
Segura, Carme
Serra, Blanca
Valero, M. Eulàlia

Declaració

La Cultura, un Dret Universal a la República Catalana

Consell de la República
Assemblea de Representants
Comissió d'Acció Cultural
Octubre de 2022

Declaració

La Cultura, un Dret Universal a la República Catalana

Tota persona, individualment o col·lectivament, té dret de que sigui respectada la seva identitat cultural, de conèixer la seva cultura i que sigui respectada.

Declaració de Friburg sobre els Drets Culturals (2007)

Índex

1. Preàmbul	3
2. El Consell de la República Catalana	3
3. Drets universals	4
3.1. Dret a la cultura	5
3.2. Deures envers la cultura	6
4. Declaració	6
4.1. Accés i participació	7
4.1.1. Participació receptiva	8
4.1.2. Participació activa	9
4.2. Aportacions a la societat del benestar	9
4.3. Normativa necessària	10
4.4. Continguts a desenvolupar	11
5. Conclusions	12
6. Normativa	13

1. Preàmbul

El terme cultura és un terme eteri, ampli, i que es presta a moltes interpretacions. Per més que provem de numerar-ne els àmbits i les característiques, sempre ens n'oblidarem alguna perquè la cultura està perfectament imbricada en la vida de cadascun de nosaltres i conforma tot allò que som com a poble.

Si parlar i definir les principals característiques culturals de qualsevol col·lectiu és una feina difícil, encara ho és més en el cas de Catalunya, on han estat vulnerats de manera sistemàtica i repetitiva els drets culturals d'ençà de fa més de 300 anys.

Per tal de construir una societat diversa i integradora hem de conèixer qui som. Hem de desfer aquest relat que ha creat una visió distorsionada de la història, que vol amagar que hem estat ocupats durant segles i que ha tingut efectes devastadors a la nostra societat. I aquesta és una feina difícil perquè no han estat només accions repressives ben visibles les que hem sofert, sinó que la visió dominant ha estat activa en tot moment, a tots els Països Catalans, caient com una pluja fina que ho va impregnant tot, amb efectes difícils de veure.

Aquest ha de ser un dels objectius de la República Catalana. Desconstruir només allò que calgui, fer una revisió crítica de tots els aspectes culturals i edificar després una societat més lliure, justa i diversa amb les aportacions de tots els col·lectius implicats.

Aquesta **Declaració** pretén reivindicar la importància de la cultura en general, i de la cultura catalana especialment, com a eix vertebrador de la República Catalana.

2. El Consell de la República Catalana

La institució del **Consell de la República Catalana** té com a objectiu general impulsar les activitats de caràcter polític, social, cultural i econòmic destinades a la implantació i materialització d'un estat independent a Catalunya en forma de República.

Els òrgans institucionals del **Consell** són el Registre Ciutadà, l'Assemblea de Representants i el Govern, tal com ho recullen els articles 21, 22 i 23 del Capítol II del Codi General.

El Pla de Govern del maig de 2022, en el seu Projecte 10, diu, sobre la legislació republicana: *"El Consell impulsarà propostes legislatives al si de la seva Assemblea de Representants, que anticipin el que haurà de ser la legislació de la República. Es tracta de projectar un nou país, que cal organitzar i dotar-lo de tots els instruments perquè es pugui desenvolupar i fer-ho amb l'anticipació que ens permeti ser un país modèlic en l'àmbit digital, cultural, social, cívic, democràtic, però també ser un*
Comissió d'Acció Cultural

referent. La legislació republicana ha de servir perquè els ciutadans puguin comparar el model de país que tenen ara i el model que poden tenir”.

Com a òrgan legislatiu, l'Assemblea de Representants genera les normes i a més és el fiscalitzador de l'acció del govern, però també és formada per diferents comissions de treball que redacten diversos tipus de codis per crear els fonaments legislatius i tenir, d'aquesta manera, una base sòlida i ferma per a aconseguir la República Catalana.

Una d'aquestes comissions de treball és la **Comissió d'Acció Cultural**, que presenta aquesta **Declaració, “La Cultura, un Dret Universal a la República Catalana”**, amb la finalitat que la cultura sigui un dret plenament reconegut i, d'aquesta manera, potenciar els drets i deures de la ciutadania en aquest àmbit.

La **Declaració** té també la voluntat de constituir la base de treball per a desenvolupar posteriorment, amb més concreció, les matèries i els aspectes tècnics per a implementar-la al futur estat català.

3. Drets universals

El Consell de Drets Humans de l'ONU, el màxim òrgan polític del sistema de les Nacions Unides en l'àmbit dels drets humans, ha reiterat regularment que *“els drets culturals són una part integral dels drets humans, que són universals, indivisibles, interrelacionats i interdependents”*, perquè es reconeixen per a totes les persones sense cap exclusió i perquè si ens priven l'accés a un d'aquests drets, la resta se'n veuran perjudicats.

Els drets humans impliquen una obligació per als estats, que hauran de vetllar pel seu respecte i no els podran limitar. En canvi, hauran de lluitar activament per protegir-los i impedir-ne qualsevol abús.

Els drets universals són una garantia per a la igualtat i la no discriminació: *“Tot ésser humà neix lliure i en igualtat quant a dignitat i drets es refereix”*.

En els darrers anys, els drets culturals han guanyat legitimitat. Tanmateix, queda molt per fer i massa sovint aquests drets es veuen com un article de luxe, o opcionals, en lloc de ser reconeguts com a drets que van al nucli de què som com a éssers humans.

3.1. Dret a la cultura

El dret a la cultura forma part indissociablement dels drets humans i per a reafirmar-ho tenim l'article 22 de la Declaració Universal dels Drets Humans, que fa referència als "*drets econòmics, socials i culturals*" com a bases indispensables per a assegurar la dignitat i el lliure desenvolupament de les persones.

La mateixa Declaració, a l'article 27, recull: "*Tota persona té dret a participar lliurement en la vida cultural de la seva comunitat [...] a gaudir de les arts i a participar i beneficiar-se del progrés científic i a la protecció dels interessos morals i materials derivats de les produccions científiques, literàries o artístiques de què sigui autor*".

Els drets culturals protegeixen i posen en relleu la importància de la cultura en la construcció d'una ciutadania crítica i amb ple poder de desenvolupament personal. Més enllà de l'àmbit sectorial, si es poden fer efectius el dret d'accés, de participació i de col·laboració en la vida cultural comunitària, de manera equitativa i sostenible, no tan sols els drets culturals es veuran beneficiats, sinó la humanitat en el seu conjunt.

La Declaració de Friburg sobre els Drets Culturals (2007), recull que tota persona, individualment o col·lectivament té dret a:

- escollir la seva identitat cultural i que sigui respectada,
- conèixer la seva pròpia cultura i que es respecti,
- accedir als patrimonis culturals,
- identificar-se, o no, amb una o més comunitats culturals,
- accedir i participar lliurement en la vida cultural,
- expressar-se en els idiomes de la seva elecció,
- la protecció dels interessos relacionats amb les seves obres,
- rebre una educació i una formació que contribueixin al lliure i ple desenvolupament de la seva identitat cultural,
- participar en el desenvolupament cultural de la seva comunitat, i
- participar en l'elaboració, execució i avaluació de polítiques culturals.

Tenint en compte els punts bàsics de la Declaració de Friburg, hem de reforçar els àmbits més febles i vulnerables per revertir l'espoli i genocidi cultural derivats de les polítiques assimilistes imposades històricament i de manera reiterada per l'estat espanyol.

3.2. Deures envers la cultura

Els drets universals, al nostre entendre, també han de comportar uns deures que, com a ciutadania, garanteixin respecte i integració al país d'acollida.

El document *Normes de Maastricht* sobre la violació dels drets econòmics, socials i culturals, conté les obligacions dels estats per tal de protegir aquests drets. A banda d'incloure aquestes obligacions, creiem que és necessari establir un paral·lelisme envers els ciutadans que, individualment, gaudeixin d'aquests drets culturals, atès que tota declaració de drets ha de tenir, al seu torn, unes obligacions que cal que siguin aplicades de manera individual, al ciutadà, i de manera col·lectiva o institucional, a l'estat.

Els estats estan obligats a respectar, protegir i complir els drets culturals i una declaració del dret a la cultura també ha d'incloure les obligacions tant de l'estat com dels ciutadans. Per aquest motiu, aquesta **Declaració**, a més d'adoptar les normes de Maastricht, inclou la responsabilitat de tota persona que viu als Països Catalans, hi hagi nascut o no, de respectar i protegir la cultura, en totes les seves expressions, aprenent la llengua i les tradicions del lloc on viu, així com el deure de l'estat de garantir l'accés a aquests coneixements.

4. Declaració

El **Consell de la República Catalana** pretén assolir un **estat** on la cultura sigui l'eix vertebrador de la transmissió de coneixements i de la defensa dels valors de la nostra societat.

La cultura en la República Catalana ha de ser un valor potencial que desenvolupi personalitats fermes en el respecte i el coneixement. La cultura ens dóna una identitat i ens ajuda a formar el caràcter i els valors compartits i, mitjançant la comunitat, ens dóna un sentit de pertinença. Els valors són els nostres principis fonamentals, donen forma a què pensem, a com actuem i modelen la nostra manera de ser; la cultura, al nostre entendre, els potencia fermament.

Cultura és el conjunt de coneixements, trets característics i manifestacions diverses que representen una persona o col·lectiu i que la identifiquen com a part d'una societat. Les arts escèniques, les arts plàstiques, la literatura, l'idioma, la música, el patrimoni, la gastronomia, les festes, costums i tradicions, l'excursionisme i l'ampli teixit associatiu conformen la nostra cultura, es converteixen en una part de la vida diària i influeixen en nosaltres de moltes maneres, és una part integral del nostre ésser i defineix la manera en què tractem els altres i ens relacionem amb la comunitat.

La cultura és un fenomen comú a tots els éssers humans, ja que tots i cadascun de nosaltres, en viure en societat, aprenem allò que ens transmeten les generacions anteriors i amb aquest coneixement podem contribuir al fet que la cultura continuï creixent i pervivint; és el vincle que ens uneix i que exposa maneres de pensar i de viure; cada cultura és especial, diferent i és aquesta diversitat la que més ens enriqueix.

L'arrel d'allò que constitueix un poble són les experiències històriques que han anat conformant una identitat col·lectiva i una cultura pròpies, que proporciona a la ciutadania un sentit de connexió i de pertinença. Un sentit reforçat, en el cas dels catalans, per una evolució política singular que va quallar en una consciència de ser nació catalana, el foment de la qual constitueix la realitat de la identitat de la llengua.

La cultura catalana ha de representar la força, el treball, el poder i els coneixements i, amb ella, poder expressar-nos lliurement per transmetre els valors i la nostra identitat preservant llengua i tradicions, amb inclusió i respecte a les altres cultures, i facilitant-ne l'accés a tots els col·lectius.

Tots els llenguatges artístics representen un fet vital per al bon funcionament d'una societat oberta i democràtica. Participar en les accions culturals ha de ser un dret, per aquest motiu se n'ha de facilitar l'accés, la participació i l'aportació a tota la ciutadania.

El camí a recórrer encara és força llarg i feixuc, però no serem capaços de traçar-lo amb èxit si obviem el caràcter universal de la cultura entesa com a dret inalienable de les persones.

4.1. Accés i participació

L'accés a la cultura no solament ha de ser la possibilitat d'assistir a concerts, conferències, teatres, museus, biblioteques i d'altres esdeveniments que comporten una actitud receptiva; l'accés a la cultura ha de facilitar també la formació i la pròpia creació en espais, públics i privats i, perquè sigui efectiu, l'accés ha de comptar amb ajudes adaptades a diferents contextos i col·lectius, per a garantir una participació activa.

Inspirats pel model francès, que va establir "*el servei públic universal de la cultura*", hem de treballar perquè el **Consell de la República Catalana** garanteixi a la ciutadania de satisfer les necessitats culturals i nodrir-ne l'oferta.

Allò que tothom anomena accés a la cultura i participació en la cultura, nosaltres ho recollim com a participació receptiva i participació activa:

- **La participació receptiva:** Som espectadors. La cultura és un acte de compartir que transforma, també, els espectadors. És dinàmica a nivell emocional i de transmissió.
- **La participació activa:** Som creadors. La cultura es crea i es transmet col·lectivament o en primera persona.

Siguem espectadors, siguem creadors, els serveis bàsics d'accés a la cultura han de ser garantits, per part de l'administració, que ha de facilitar espais, formació i inversions econòmiques.

Els recursos econòmics de les persones no poden ser un obstacle per a l'exercici del dret de participació en la vida cultural de la comunitat, com tampoc la seva situació al territori. Cal treballar per l'equitat, posar a l'abast de qualsevol ciutadà, visqui on visqui, la possibilitat de gaudir d'espais de creació, formació i interpretació. S'ha de revertir el fort desequilibri geogràfic mancat de les infraestructures bàsiques culturals necessàries.

Qualsevol participació ha de ser sostenible, inclusiva i democràtica i ha de disposar dels recursos suficients per a tots els agents implicats. Hem de valorar i potenciar tant la creació com l'accés a ella, sense cap discriminació i tenint en compte l'equitat de la participació i l'eliminació de qualsevol barrera física i sensorial.

De la mateixa manera que es facilita l'accés a la cultura, també s'ha de potenciar la responsabilitat de totes les persones que visquin al nostre país, de respectar i protegir la cultura, en totes les seves expressions, aprenent la llengua i els costums i tradicions del lloc on es visqui.

S'han de dedicar esforços a identificar les desigualtats existents tant pel que fa al territori, com socioeconòmiques, de gènere, d'educació..., per poder crear estratègies transversals amb la responsabilitat de garantir que les persones puguin accedir als cinc àmbits que la Carta de Roma va establir: "*descobrir, crear, compartir, gaudir i protegir*".

4.1.1. Participació receptiva

Som espectadors. Rebre, captar, copsar, gaudir de la cultura significa "posseir una cosa de la qual hom treu un profit, un avantatge", però a la vegada interactuem amb la nostra presència, aportem sensacions, compartim l'experiència viscuda i aquestes actituds són les que ha de poder desenvolupar la ciutadania.

Poder gaudir i a la vegada desenvolupar-se com a persones amb l'ampli ventall d'activitats culturals que ens ofereix la nostra condició creativa a: museus, cinemes, sales de concerts, espais d'arts escèniques, biblioteques, fàbriques de creació..., ja és un avantatge de la societat en què vivim.

La universalització del dret de participació receptiva a la cultura com a espectadors seria la democratització cultural.

4.1.2. Participació activa

Som creadors. La participació activa recull també, abans de la fase pròpiament creadora i interpretativa, l'etapa formativa en tots els seus nivells i disciplines.

Conservatoris, escoles de teatre, de circ, d'arts plàstiques, ateneus, centres cívics..., són espais que han d'estar a l'abast de tota la ciutadania per permetre la descoberta d'interessos, talents i formes d'expressió individual i col·lectiva que introdueixen la ciutadania a aquesta participació activa dins el món cultural.

L'eix central de l'educació bàsica obligatòria ha de consistir en la construcció de coneixements en un marc global, no compartimentat, en què la creativitat sigui a la base de tots els aprenentatges i en sigui el motor, on fer, pensar, comunicar i imaginar siguin les eines que ajudin a la formació de persones crítiques capaces d'intervenir i participar de manera activa en la societat.

La democràcia cultural és el dret de participar d'una manera activa com a creadors i l'administració ha de garantir l'existència i el bon funcionament d'aquests espais de formació.

4.2. Aportació a la societat del benestar

La cultura és el pilar de la societat del benestar, és una baula estratègica per al nostre país. La seva presència ens fa més lliures, ens fa més madurs, la seva contribució a la societat en què es desenvolupa també és una font de valors, justícia social, formació crítica, interrelació generacional... La producció cultural catalana (la Pau i Treva de Toluges, Ramon Llull, Joanot Martorell, Jacint Verdaguer, Pau Casals, Antoni Gaudí, Joan Miró, entre tants i tants exemples) ha contribuït i contribueix a la riquesa i el benestar de la nostra societat i és mostra de la nostra condició nacional dins la comunitat internacional.

La seva aportació a la vida de les persones és molt àmplia i variada i es pot mostrar en infinitat de models, com poden ser: ceramistes, músics, dansaires, fotògrafs, actors, dissenyadors, escriptors, dibuixants, castellers..., tenint en compte també el patrimoni artístic i monumental, que aporta coneixements històrics, arrelament a la

Comissió d'Acció Cultural

terra i projecció internacional. El patrimoni cultural material i immaterial és l'arrel, la base, els fonaments sobre els quals es construeix i basteix la cultura d'un poble, canviant, però sòlida. Inclusiva, participativa i que és la memòria d'un poble. Aquest patrimoni mereix ser protegit i salvaguardat sense ambigüitats.

Hem de tenir en compte que la cultura també és un sector estratègic de desenvolupament de la República Catalana, perquè comporta un sistema econòmicament fort gràcies a exposicions temporals, jornades temàtiques, gires internacionals, festivals de música, teatre, titelles, circ, literatura..., que són motors d'altres sectors econòmics bàsics com són el turisme, la restauració i l'hostaleria.

La universalització del dret de participació receptiva en la cultura com a espectadors seria la democratització cultural. Per aquest motiu és essencial d'apropar-la a les persones que n'estan més allunyades, a col·lectius vulnerables, desvetllar-los la curiositat i l'interès per a participar en la vida cultural.

4.3. Normativa necessària

Davant la responsabilitat institucional d'adjudicar a les institucions públiques l'obligació de garantir l'accés a la cultura, ha d'haver-hi un òrgan específic per a la protecció dels drets de la ciutadania i els propòsits d'integració que faci seguiment, propostes i control tot promovent espais de comunicació i transparència sobre el compliment dels drets culturals.

Perquè els drets i deures culturals siguin implementats a tot el territori, de manera efectiva, es necessiten polítiques que s'han de construir conjuntament amb la ciutadania, els professionals i les entitats d'àmbit local, comarcal i nacional; aquestes polítiques s'han d'elaborar de manera coordinada fent especial èmfasi en l'àmbit municipal, que és el més proper a la ciutadania.

L'administració ha de facilitar les infraestructures necessàries, però no es pot obviar la forta representació i àmplia implementació que té l'associacionisme al nostre país. Les entitats formen part d'un important teixit associatiu que ha ajudat a cohesionar-nos com a col·lectiu. Entitats amb patrimoni propi, de lloguer o cedit, que desenvolupen i ofereixen als seus socis tota mena d'activitats culturals tant de manera receptiva com activa.

La coordinació entre els diferents nivells de l'administració comporta beneficis econòmics, comunicatius, organitzatius i facilita la creació de xarxes que són pilars bàsics de la implementació d'aquests drets. La relació publico-privada entre l'administració, l'associacionisme i el sector professional sempre ha estat un benefici per a totes les parts i aquesta combinació s'ha de potenciar i regular amb convenis o subvencions degudament regulats.

Per a fer els controls de compliment de la Normativa, necessitarem un recull sistemàtic de dades que no tenim en l'àmbit de la cultura atès que no tenim ni la tradició ni l'estandardització, com poden tenir altres sectors. Per a aconseguir una informació rigorosa, amb dades útils i comparables, s'han de consensuar prèviament unes definicions concretes, els indicadors i el seu sistema de recollida.

Són necessàries unes condicions dignes per als treballadors del sector cultural definint clarament quins són cadascun dels interlocutors: tècnics, polítics, gestors, programadors, intèrprets, sindicats..., i unes polítiques públiques culturals que universalitzin la participació i l'accés a la cultura.

Cal remarcar que l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible, ODS, no han incorporat amb claredat els fins o parts de la cultura i considerem molt important la seva inclusió en el marc de fonamentació de les polítiques culturals actuals.

4.4. Continguts a desenvolupar

Els continguts concrets que detallem al llistat següent –ampliat, reduït o amb possibles agrupacions–, comportaran un seguit de treballs que, en forma d'annexos, desenvoluparan amb concreció cadascun dels punts enumerats i que conformaran un document de suport a aquesta **Declaració**.

Aquest és el llistat inicial de matèries i aspectes tècnics a treballar:

Matèries:

- Arts escèniques: dansa, teatre, arts de carrer, música, circ...
- Arts plàstiques: escultura, pintura...
- Arts visuals: cinema, fotografia, videoart...
- Cultura popular i patrimoni cultural immaterial
- Associacionisme cultural
- Patrimoni material: arqueològic, històric i artístic
- Literatura: narrativa, poesia...
- Innovacions, nous llenguatges emergents

Aspectes tècnics:

- Recursos econòmics i humans
- Relació publico-privada: govern, administració, societat civil...
- Equipaments públics: biblioteques, centres cívics, espais de creació, arxius...
- Equipaments privats: entitats, associacions...
- Equilibri geogràfic i foment territorial
- Llei de mecenatge
- Estatut laboral dels artistes
- Equitat, accessibilitat i inclusivitat

5. Conclusions

El **Consell de la República Catalana** pretén assolir un **estat català** on la cultura sigui l'eix vertebrador de la transmissió de coneixements i de la defensa dels valors de la nostra societat.

El Consell defineix la cultura com a eina bàsica de la societat del benestar, la considera una baula estratègica per al nostre país i com a tal s'ha de potenciar i preservar amb la finalitat que la ciutadania hi pugui participar de manera activa i tenint en compte l'equitat, l'accessibilitat, la distribució al territori...

La forma de vida i les expressions d'una societat determinen la seva cultura, per aquest motiu la cultura catalana està configurada pels nostres costums, els nostres codis, les normes, les tradicions... i la nostra llengua.

La cultura ha de ser un dret universal que, en exercir-lo, permeti trencar les barreres geogràfiques, econòmiques i mentals que en limiten l'accés, però també ha de comportar uns deures per a totes aquelles persones que s'integren al nostre país.

Perquè la cultura és l'eina que ens mostra la realitat amb uns altres ulls, ens ajuda a reinterpretar la realitat i a entendre qui som i d'on venim, ens facilita entendre unes altres realitats i ens fa créixer en empatia i solidaritat, eixampla les nostres possibilitats comunicatives quan usem i entenem diferents llenguatges expressius, obre portes interpretatives de la ment i ens fa gaudir de l'entorn i d'expressions artístiques alienes.

La cultura no és elitista, tothom pot gaudir i emocionar-se amb òperes, quadres, dansa, llibres, escultures..., solament cal tenir-hi accés i haver gaudit d'una educació que fomenti la creativitat i la imaginació. No és negligible ni és un producte de segona, és necessària per al desenvolupament global de la persona i és revolucionària perquè permet pensar la societat des d'un punt de vista crític, imaginar una altra realitat possible i crear les eines necessàries per a transformar-la.

Aquesta **Declaració** té com a únic objectiu defensar l'accés a la cultura i posar-la a primera línia, com a dret universal a la República Catalana, de manera que sigui la base de la futura legislació que s'ha d'elaborar al nostre **Estat**.

6. Normatives

- Comissió Internacional de Cooperació Intel·lectual de la Societat de Nacions (1922)
- Carta d'Atenes (1931)
- Conveni sobre la Protecció de les Institucions Artístiques i Científiques i Monuments Històrics (1935)
- *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* UNESCO (1945)
- Declaració Universal dels Drets Humans (1948)
- Conveni per a la Protecció dels Béns Culturals en cas de conflicte Armat (1954)
- Carta Internacional sobre la conservació i la restauració de Monuments i de Llocs o Carta de Venècia (1964)
- Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966)
- Convenció sobre la Protecció del Patrimoni Mundial Cultural i Natural (1972)
- Recomanació de la UNESCO sobre la salvaguarda de la cultura tradicional i popular (1989)
- Normes de Maastricht sobre la violació dels drets econòmics, socials i culturals (1997)
- Declaració Universal de la UNESCO sobre la Diversitat Cultural (2001)
- Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immateral (2003)
- Convenció sobre la Promoció i la Protecció de la Diversitat de les Expressions Culturals (2005)
- Carta cultural iberoamericana (2006)
- Declaració de Friburg sobre els Drets Culturals (2007)
- Protocol Facultatiu al Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, aprovat per l'ONU (2008)
- Declaració de Roma dels Ministres de Cultura del G20 (2021)
- Agenda 2030

*La cultura no és la nata del pastís, és el llevat de la "massa" de la nostra societat.
Johannes Rau, ex- President d'Alemanya (1931-2006)*